

אין מעמידין פרק שני עבודה זרה

עין משפט נר מצוה

איחלופי. לשמות: אלונסיס. פשוטין: אסור. שהרי תחלתו יין: אלונסיס כברייתא. שלא היה יין מתחלה צד עובד כוכבים אלא לקחה עשויה מיד ישראל: מותרת. בהנאה דמו לא מנסך ליה: עושין אנומלן. בשבת שהיא לשמות: ואין עושין אלונסיס. שהוא לרפואה להטעין כשיולאין מציב המרחץ כדמפרש: ומיס ללולין. שנשאבו ועמדו בכלי יום או יומים להיות ללולין ושופין העלויים נחמת צמסנת: מווג. שני חלקי מיס ואחד יין: אין צו משום גילוי. שאין נחש שותה הימנו: אכלנט. עובד כוכבים היה: משפיה. אכלנט: לייסו. שלא יגע צו ויאסרנו: הרי אמרו וכו'. ושמעין מהכא דלף בשמיה מותר: מווג ולא מווג. שאין צו מיס הרבה שותה הנחש: דלוי ואסי. מצקע צמיס ובלא כמו (פסחים דף טז.) (א) (כרית דחייבי) ציקוע כמו דמלרי זיקי (ב) לקמן: סמי עיניה דדון. הראה לו נחש דבר שקוע ציין זה וישבו: קלי מיל. מעט מיס: מסר נפשו. למות ובלא שותה לעין כל: לא מסר נפשיה. ומיניה כי לא חזו ליה שמי: צי עכבורי. מוס: כנובא. בלעז קוב"א: כפרונקא. כיסוי של בגד קשרו על פיהו: פירוקא לסכנתא. לדבר שיש צו סכנה אתה צל לתוך ולסמור ראות סלנו מציאין ואין נסמון אהני שינוי דלימו אלא ודאי ל"ש הכי וז"ש הכי אסור: קיסטא. שס מדת י"ש בעציר: אימת. אדם הישן על הנחש ולא מסר נפשיה משום מיס ואיזה הוה נייס אגבייהו: מצי ארמלתא. ישראל שמי ואע"ג דלף צקילי בהלכות גילוי: פירקא. ומנהגא דגברא נקיעט ואחסי: אפסרונקא. נקיון: קפדי. ומכסין המיס שלא תפול צהן פסולת: עילויא חריפא. מין יין חוק ואין טעמו טוב ומתוק אלא כחושך ומתוק חחוקו אין נחש שותה: דמלרי זיקי. מצקע ודוות מחוקו: מר ינקא. רע ומר: חוליא מסוק. מחמת השמש צמון העננים ושזו לינו הגון: רב חמא מסני להו. להנך ג' ינות שינוי שלהן לשבח: חד. חריף מחמת פלפלין וסממניס הנמוזין צו: אפסינתין. אולשנ"א בלעז: מי צארג. משקה משוכח. בלארג לשון פרס משוכח כמו סוסיל צארג צחלקט. וכולן אין נחש שותה מהן: קרינא. חילא מתוק: ובמקומו. צמדינו: חמר מדינה הוא. והנחשים רגילין צו: דאקריס. החמין ולא חומץ הגון: מכאן

אלונתית כברייתא מותרת. פרש"י שלא היה תחלתו יין צד עובד כוכבים אלא לקחה עשויה צד ישראל ומותרת בהנאה דמו לא מנסך לה ומכאן ראייה להסיר תבשיל שנתערב צו יין קודם שצלוהו אי נגע ציה עובד כוכבים דכיון שנתערב חו לא מנסך ליה עובד כוכבים והקשה ר"ת ללשון כברייתא לא משמע קן ועוד צפ"ק דחולין (דף ו.) משמע שהוא קרוי אלונתית קודם שנתנו לתוכו יין דתניא הלוקח יין לתת לתוך אלונתית ולא קאמר לעשות אלונתית לכך פירש ר"ת לאלונתית דרך הוא לעשות מתחלה בלא יין ומכניסין אותה לקיים וכשמסתפקין ממנה מעט מעט מערפין זה היין שאם יכניסו לקיים אותה עם היין מתקלקלת וה"פ אלונתית של כד לשתות ולא ראה ישראל בשעה שמשכה אסורה כי שמא נתן זה יין כברייתא פ"י כמו שהיא נעשית מתחלה בלא יין וראוהו מושך מן החצית מותרת דודאי לא עירב צו יין ומ"מ יש ראייה להסיר מתחלה צמוספתא אלונתית של עובדי כוכבים אסורה מפני שתחלתו יין כלומר שתחלתו יין של עובד כוכבים משמע הא אס תחלתו יין של ישראל מותרת צמגע עובד כוכבים שנתערב זה משקין אחרים ואומר ריב"ז דדוקא תבשיל לפי שאין היין ניכר צעין כלל אצל כשמשימין אותו צמוזין או צחלדל לפי שהוא צעין יותר וכן הלכה למעשה: יין מבושל אין בו משום יין נסך. כן הלכה ומותר צמגע עובד כוכבים ממשו ליה שמואל ואכלנט:

סג א מיי פ"א מהל מאלכות אסורות הל' י טו"ע י"ד סימן קכג סעף ד: סד ב ג ד מיי פ"ב מהלכות שבת הלכה יא סמג לאחין סה טו"ע י"ד סימן קכג סעף ז: סה ה מיי פ"א מהל רוחא הלכה ז סמג עשין עט טור י"ד סימן קכז: סו ו מיי פ"א מהל מאלכות אסורות הל' ט סמג לאחין קמח טור ש"ע י"ד סימן קכג סעף ח סה ו מיי פ"א מהל רוחא הלכה ח סמג עשין עט טור י"ד סימן קכז: סז ז מיי פ"א מהל רוחא הלכה ט סמג עשין עט טור י"ד סימן קכז: סח ח מיי פ"א מהל מאלכות אסורות הל' ט סמג לאחין קמח טו"ע י"ד סימן קכג סעף ט סה ט מיי פ"א מהל רוחא הלכה י סמג עשין עט טור י"ד סימן קכז: סט י מיי פ"א מהל צמוספתא אלונתית של עובדי כוכבים אסורה מפני שתחלתו יין כלומר שתחלתו יין של עובד כוכבים משמע הא אס תחלתו יין של ישראל מותרת צמגע עובד כוכבים שנתערב זה משקין אחרים ואומר ריב"ז דדוקא תבשיל לפי שאין היין ניכר צעין כלל אצל כשמשימין אותו צמוזין או צחלדל לפי שהוא צעין יותר וכן הלכה למעשה: יין מבושל אין בו משום יין נסך. כן הלכה ומותר צמגע עובד כוכבים ממשו ליה שמואל ואכלנט:

הגהות הב"ח
(א) גמ' אגילא ליה ההוא קיסטא: (ב) רש"י ד"ה דלרי וזמרי וכו' דמלרי זיקי. נ"צ וכו' הוא צימנות סוף פ"ק דף י: **לעוי רש"י**
פרוש"י. פ"ק ד"ה קוב"א. גיחה. מיכל גדול ויגול. אולישנ"א [אלושנ"א]. לננה. **מוסף רש"י**
ראפרסמון. שמן אפרסמון (חולין ו.)

איחלופי כיון דאיכא הותם אחד לא מרה ומזויף ת"ר ד"יין מבושל ואלונתית של עובדי כוכבים אסורין אלונתית כברייתא מותרת ואיזו היא אלונתית (ברתנן) גבי שבת (א) בעושין אנומלן ואין עושין אלונתית ואיזו היא אנומלן ואיזו היא אלונתית יאנומלן יין ודבש ופלפלין דאלונתית יין ישן ומימם צלולין ואפרסמון דעברי לבי (מסותא רבה ורב יוסף דאמרי תרויהו יין מווג אין בו משום גילוי יין מבושל אין בו משום ניסוך איבעיא להו יין מבושל יש בו משום גילוי או אין בו משום גילוי ת"ש העיד רבי יעקב בר אידי על יין מבושל שאין בו משום גילוי רבי ינאי בר ישמעאל חלש על לגביה ר' ישמעאל בן זירוד ורבנן לשיוליה ביה יתבי וקא מבעיא להו יין מבושל יש בו משום גילוי או אין בו משום גילוי אמר ר' ישמעאל בן זירוד הכי אמר רשב"ל משום גברא רבה ומנו ר' חייא יין מבושל אין בו משום גילוי אמרו ליה נסמוך מחוי להו ר' ינאי בר ישמעאל (א) עליו ועל צוארי שמואל ואבלט הוו יתבי אייתו לקמיהו חמרא מבשלא משיכה לידיה א"ל שמואל הרי אמרו יין מבושל אין בו משום יין נסך אמתיה דרבי חייא אגילויי לה ההוא חמרא מבשלא אתיא לקמיה דר' חייא אמר לה הרי אמרו יין מבושל אין בו משום גילוי שמעיה דרב אדא בר אהבה אגילי ליה חמרא מווגא א"ל הרי אמרו יין מווג אין בו משום גילוי אמר רב פפא לא אמרן אלא דמוזי טובא אבל מווג ולא שתי ומווג ולא מווג מי שתי והא רבה בר רב הונא הוה קאזיל בארבא והוה נקיש חמרא בהדיה וחזייה ליהווא חיווי דצרי ואתי א"ל לשמעיה סמי עיניה דדין שקיל קלי מיא שרא ביה וסר לאחוריה אחייא מסר נפשיה אמוזיא לא מסר נפשיה ואמוזיא לא מסר נפשיה והא רבי ינאי הוה בי עכבורי ואמרי ליה בר הדיא הוה בי עכבורי הוו יתבי והוו קא שרתו חמרא מווגא פש להו חמרא בכובא וצרוגהי בפרונקא וחזיא ליהווא חיוויא דשקיל מיא ורמא בכובא עד דמלא בכובא וסליק חמרא עילוייה פרונקא ושתי אמרי דמוזי איהו שתי דמוזי אחריני לא שתי אמר רב אשי ואיתימא רב משרשיא פירוקא לסכנתא אמר רבא הלכתא היין מווג יש בו משום גילוי ויש בו משום יין נסך יין מבושל יאין בו משום גילוי וזאין בו משום יין נסך שמעיה דרב חלקיה בר טובי אגיליא (א) ההוא קיסתא דמיא והוה נייס גבה אתא לגביה דרב חלקיה בר טובי א"ל הרי אמרו אימת ישן עליהן והני מילי ביממא אבל בליליא לא יולא היא לא שגא ביממא ול"ש בליליא אימת ישן עליהן לא אמרינן רב לא שתי מבי ארמאה אמר לא זהירי בגילוי מבי ארמלתא שתי אמר סירכא דגברא נקיטא שמואל לא שתי מבי ארמלתא אמר לית לה אימתא דגברא ולא מיכסיא מיא אבל מבי ארמאה שתי נהי דאגילויא לא קפדי אמנקהותא מיהא קפדי א"ד רב לא שתי מבי ארמאה אבל מבי ארמלתא שתי שמואל לא שתי מבי ארמאה ולא מבי ארמלתא: אריב"ל שלש ינות הן ואין בהן משום גילוי ואלו הן חד מר מתוק חד מילא חריפא דמצרי זיקי מר ינקא מתוק חוליא רב חמא מתני לעילויא חד חמר ופלפלין מר (א) אפסינתין מתוק מי בארג. אר"ש בן לקיש קרינא אין בו משום גילוי מאי קרינא א"ר אבהו חמרא חליא דאתי מעסיא אמר רבא ובמקומו יש בו משום גילוי מ"ט חמר מדינה הוא אמר רבא דהאי חמרא דאקריים עד תלתא יומי יש בו משום גילוי למושום יין נסך מכאן

מילי ביממא אבל בליליא לא יולא היא לא שגא ביממא ול"ש בליליא אימת ישן עליהן לא אמרינן רב לא שתי מבי ארמאה אמר לא זהירי בגילוי מבי ארמלתא שתי אמר סירכא דגברא נקיטא שמואל לא שתי מבי ארמלתא אמר לית לה אימתא דגברא ולא מיכסיא מיא אבל מבי ארמאה שתי נהי דאגילויא לא קפדי אמנקהותא מיהא קפדי א"ד רב לא שתי מבי ארמאה אבל מבי ארמלתא שתי שמואל לא שתי מבי ארמאה ולא מבי ארמלתא: אריב"ל שלש ינות הן ואין בהן משום גילוי ואלו הן חד מר מתוק חד מילא חריפא דמצרי זיקי מר ינקא מתוק חוליא רב חמא מתני לעילויא חד חמר ופלפלין מר (א) אפסינתין מתוק מי בארג. אר"ש בן לקיש קרינא אין בו משום גילוי מאי קרינא א"ר אבהו חמרא חליא דאתי מעסיא אמר רבא ובמקומו יש בו משום גילוי מ"ט חמר מדינה הוא אמר רבא דהאי חמרא דאקריים עד תלתא יומי יש בו משום גילוי למושום יין נסך מכאן

מילי ביממא אבל בליליא לא יולא היא לא שגא ביממא ול"ש בליליא אימת ישן עליהן לא אמרינן רב לא שתי מבי ארמאה אמר לא זהירי בגילוי מבי ארמלתא שתי אמר סירכא דגברא נקיטא שמואל לא שתי מבי ארמלתא אמר לית לה אימתא דגברא ולא מיכסיא מיא אבל מבי ארמאה שתי נהי דאגילויא לא קפדי אמנקהותא מיהא קפדי א"ד רב לא שתי מבי ארמאה אבל מבי ארמלתא שתי שמואל לא שתי מבי ארמאה ולא מבי ארמלתא: אריב"ל שלש ינות הן ואין בהן משום גילוי ואלו הן חד מר מתוק חד מילא חריפא דמצרי זיקי מר ינקא מתוק חוליא רב חמא מתני לעילויא חד חמר ופלפלין מר (א) אפסינתין מתוק מי בארג. אר"ש בן לקיש קרינא אין בו משום גילוי מאי קרינא א"ר אבהו חמרא חליא דאתי מעסיא אמר רבא ובמקומו יש בו משום גילוי מ"ט חמר מדינה הוא אמר רבא דהאי חמרא דאקריים עד תלתא יומי יש בו משום גילוי למושום יין נסך מכאן

רבינו הגנאל

אחיהו היה עובדי כוכבים לא צריכי הותם בתוך הותם וכו': ת"ד (ב) יין אלונתית כברייתא מותרת כלומר מי שאין בה יין רבה ורב יוסף דאמרי תרויהו יין מווג אין בו משום גילוי ויין מבושל אין בו משום יין נסך: איבעיא להו יין מבושל יש בו משום גילוי או לא ופשטה (ב) ר"ש בן זירוד משום דריש לקיש דאמר משום דר' חננא יין מבושל אין בו משום גילוי אמרו ליה נסמון עליך ואמר להו ר' ינאי בר ישמעאל סמכוכו עלי ועל צוארי של מקיה שיעל דברו זה. אמר רב פפא לא אמרן יין מווג אין בו משום גילוי אלא בדמוזי טובא אבל מווג ולא מווג (ג) לא מסר נפשיה. אמר ר' ינאי בעכברא. מקום הוה שתי חמרא ופש ליה חמרא בכובא וצריה בפרונקא וחזייה לחיורי דרמא חמרא בפומיה ושתי בכובא עד דמלא בכובא וסליק חמרא עילוי פראנקא ושתי. ושהו מן הוה מין וינאי מן היין בכובא. כובא כלי היא כגון אישיה וכיוצא בה והביא פראנקא שהוא סמרטוט וצרו ריבא הכובא והה הנחש הכובא מים ומביא בתוך פיו ומריקו בתוך הכובא עד שנתמלאת הכובא וצף היין מעל הסמרטוט ושהו. ושניין דמוזי איהו כלומר מה שמווג הנחש בעצמו הוא ששותה אבל מה שמווגין בני אדם אינו שותה ממנו. פי' פרונקא שליה ופי' פרונקא סמרטוט. ודחי רב אשי ואמר פירוקי לסכנתא: אמר רבא הלכתא יין מווג יש בו משום יין נסך ויש בו משום גילוי מבושל אין בו משום יין נסך פי' אא נגע בו עובד כוכבים אין אומרים כי ניכסו: שמואל ואבלט הוו יתבי אייתו לקמיהו חמרא מבשלא משך אבלט לידיה אמר ליה שמואל לאבלט הרי אמרו יין מבושל אין בו משום יין נסך ש"מ דאבלט עובד כוכבים הוה: קיסתא דמיא יש בו משום גילוי לא שגא בימם ולא שגא בליליה ולא אמרינן אימת ישן עליהם. (ד) זאכא דאמרי רב לא הוה שתי לא מבי ארמאה ולא מבי ארמלתא שמואל מבי ארמאה לא הוה שתי אמר לא זהירי אגילוי מבי ארמלתא (לא) הוה שתי אמר סירכא דגברא נקיטא: א"ר יהושע בן לוי שלשה ינות אין בהן משום גילוי החד והמר והמתוק חד תולא חריפא דמצקע הנודות מר ינקא מתוק חוליא רב חמא מתני לעילויא חד חמר ופלפלין מר: ירושלמי רבי סימון מפרש חד קונדיטון שיש בו רבש ופלפלין מר אפסינתיון. פי' לענה בלשון יין אפסינתיון כלומר מר כלענה מתוק חמר מבושל ובלשון פרסי בארג: קרינא. יין מתוק הבא מעסיא אין בו משום גילוי אבל במקומו כלומר בעסיא יש בו משום גילוי דחמר מדינה הוא. אמר רב יין שהחמין עד שלשה ימים יש בו משום גילוי ויש בו משום יין נסך

(א) נראה דל"ל יין מבושל ואלונתית של עובדי כוכבים אסורין אלונתית כברייתא וכו'. (ב) נראה דל"ל ופשטה מהא דר"ש בן זירוד אמר משום דריש לקיש וכו'. (ג) ד"ל אכלנט מווג ולא מווג שמי אך לא מסר נפשיה. (ד) נראה מזה דלכינוי י"ו גי' אחרת ככאן ולא כג' דין ו"ע.